

BYLO NEBYLO â€ 21

ÅšterÅ½, 09 duben 2013

Švédký stÅ½ vybraných událostí, jak šly dá›jinami. Dnešní menu: lomivá luštÅ½›nina, vodácký prÅ½vodce pro Ofélii, srÅ½ka titánÅ½, dá›jepis hrou, soubor nervÅ½, 300 km nad Zemí, lanÅ½mít v poštÅ½›, hvÅ½›zdy proti hvÅ½›zdám, jak selka kníÅ½ectví zachránila, sbírka pÅ½íkladÅ½, doufající.

8.4.1745 – byla provedena první operace šedého zákalu. PÅ½esná›ji Å½eno první operace šedéh zákalu, kdy z oka byla vyjmuta zkalená Å½oka. ProtoÅ½e operace, kdy se Å½oka „vydloubla“ z pouzdra a nechala se spadnout do sklivce, se prováděly uÅ½ v Babylonii dva tisíce let pÅ½ed naším letopoÅ½tem. Tedy, BabyloÅ½ané samozÅ½ejmÅ½ nevÅ½›li, Å½e jde o zákal Å½oky, jen si všimli, Å½e v zornici je cosi šedivého. toho zlehýnka píchnou, zapadne to dozadu do sklivce a nemocný pak pÅ½ece jen lépe vidí, i kdyÅ½ jen obrysovÅ½.

Tento zákrok se provádějí v 18. století ještÅ½› v 18. století bÅ½›nÅ½› na trÅ½ištích a poutích. „OÅ½i“ pÅ½mÅ½›sta, bÅ½›hem jednoho dne ošetÅ½ili všechny zájemce a druhý den jiÅ½ byli zase na cestě. Pro jistotu. NÅ½› jejich pacienti totiž po zákroku oslepli. Tak pÅ½išli o zrak napÅ½íklad Johann Sebastian Bach Å½i Georg Friedrich Händel. Å½oka ponechaná ve sklivci ale nÅ½›kdy zpÅ½obila druhotné potíÅ½e jako odchlípení sítnice nebo vznik zeleného zákalu.

Francouzský lékařÅ½ Jacques Daviel si uvÅ½›domil, Å½e neÅ½› zatlaÅ½it do sklivce, je lepší Å½oku vyjmout, a taky to udělal bez Å½oky vidí velmi rozmazaně, chybí mu asi tak +20 dioptrií. Å½elovÅ½ je schopen rozeznat nejvýše poÅ½et prstÅ½› ze vzdálenosti asi jednoho metru. Ale lépe koukat pÅ½es dno od jogurtu neÅ½› neviděť vÅ½›ec. No a dneska uÅ½ nepotÅ½ebujeme ani ty jogurtovky, protoÅ½e umíme uÅ½ pár desítek let vyměnit Å½oku za jinou. 9.4.2011 – zeri infarkt myokardu pÅ½i šorchlování na Seychelách Zdeněk Šmid, Å½eský spisovatel. „Dumá-li po dešti osamělý muÅ½› nad struÅ½kou vody mizící v kanále, je to vodák. PÅ½emýšlí, kudy by to jel. Automaticky svou loÅ½›, háka i sebe dvÅ½›krát zmenšuje. Ví, Å½e napÅ½ed by musel pekelně pÅ½itahovat, aby nenarazil na vajkrásně by se provlékl mezi zbytkem housky a obrubníkem chodníku a pak by musel ostÅ½e zatořit vlevo, aby ho to nevuculo do kanálu.“

10.4.1912 – z britského Southamptonu za ovací davě vyplul na svou první plavbu nejvÅ½›tší a nepotopitelný zaoceánský parník Titanic. O pÅ½t dní později jeho pouÅ½› skončila na ledové kÅ½e. – narodil se Eduard Štorch, Å½eský spisovatel, pedagog. UÅ½ jako patnáctiletý hoch se chtěl stát uÅ½itelem. Pedagogickou kariéru zahájil na Mostecku, kde hned narazil na tvrdou realitu Å½ivota – „...vzduch zkaÅ½ený dýmem a zpustlé dá›ti, které tu jsou postrachem vychovatelů, koučů, jakmile se naučily bÅ½›hat, koÅ½alku pijí s dospělými zlářou, podvádějí, jsou do krajnosti drzé, surové, ukradnou i hodinky uÅ½iteli, z uÅ½itele si nic nedělají, policajti m utekou, a rodiče dá›ti vychovávají jen bitím.“ Později získal místo v Praze, kde na Libeřském ostrově založil dá›tskou farmu takovou školu v pÅ½írodě. Ráno se Å½áci uÅ½ili obťnÅ½jší pÅ½edmÅ½ty jako fyziku, matematiku, kreslení a odpoledne pak bylo uÅ½ méně náročné vyučování – dá›jepis, obÅ½anská nauka, zpěv a tÅ½locvik. Kvůli financování tohoto projektu prodal Národnímu muzeu svou archeologickou sbírku, kterou 20 let budoval. 11.4.1755 – narodil se James Parkinson, britský lékařÅ½ a chirurg, který popsal tÅ½mes rukou, shrbenou postavu, nejisté šouravé kroky, poruchy hybnosti a chÅ½›ze a potíÅ½e pÅ½i mluvení jako projevy choroby a nazval ji „tÅ½aslavá obrna“. Dnes jí Å½ikáme Parkinsonova nemoc a zpÅ½obuje ji pÅ½edÅ½asné odumírání mozkových buněk zodpovědných za tvorbu dopamin. Å½imÅ½ je výrazně narušen pÅ½enos povelů z mozku ke svalům. LékařÅ½i umí její prÅ½bÅ½› zpomalit, na toho, kdo vyléčit, kolonka v „Bylo – nebylo“ teprve Å½eká. 12.4.1961 – odstartoval z kosmodromu Bajkonur nadporučík Jurij Alexejevič Gagarin, sovětský kosmonaut, aby po 108 minutách dopadl na bÅ½›h Å½eky Volhy nedaleko vesnice Smelovka v Saratovské oblasti jako major. 12.4.1994 – vtrhnul na internet první spam, a to z klávesnice právníkÅ½ Laurence Canter a Marthy Siegelové, kterým najatý programátor vytvořil skript, jenÅ½ všem uÅ½ivatelÅ½m UseNetu zaslal zprávu obsahující nabídku vyplnění pÅ½íhlášky do loterie o zelenou kartu. Odporný termín pro nevyřádané emaily, reklamy, výzvy a jiné protivnosti byl pÅ½evzat ze scénky seriálu Monty Pythonův létající cirkus, ve které nabízela servírka klientovi lanÅ½mít (Spiced Pork And Ham) na sto zpěsobě. 12.4.1861 – útokem jednotek Konfederace na federální pevnost Fort Sumter u Charlestonu de facto vypukla válka Severu proti Jihu, nebo taky Jihu proti Severu, jak se to vezme. O 4 roky později, na den pÅ½esně, generál porážené Konfederace Robert Edward Lee podepsal kapitulaci listinu. A 2 dny po té byl vítězný prezident Unie Abraham Lincoln zastřelen na slavnostním pÅ½edě ve Fordově divadle hercem Johnem Wilkesem Boothem, který porážku Jihu nerozdýchal. 12.4.1012 – usedl na knířecí stolec kníř Oldřich. PÅ½emyslovci málem vyměli po meči dá›iv, neÅ½› se stihli poÅ½ádně usadit na trÅ½nu. Bratři Boleslav, Jaromír a Oldřich si místo bratrské lásky šli pÅ½› vzájemně po krku. Nelze jim to vyřít, kde se chudáci má›li slušným zpěsobě naučit: dá›deček zabil vlastního bratra, tatínek nechal vyvráždit celý konkurenční rod... Nejstarší z bratrů Boleslav zvaný Ryšavý v rámci boje o trÅ½n udělal z mladšího Jaromíra eunucha a nejmladšího Oldřicha chtěl pro jistotu vyhladit úplně. Oldřichovi se naštštití podař včas prchnout spolu s matkou i bratrem Jaromírem do NÅ½›mec. Boleslav byl niěma, surovec a násilník i dle stÅ½edovÅ½ých mÅ½›těk. Sel vítr a pÅ½ed bouřil pak z Å½ech upaloval, aÅ½› se mu za patama prášilo. „Heleme se“ polský král Boleslav Chrabrý, „takový pÅ½› trÅ½n a docela volný.“ A vytáhl jako eskamotér z rukávu jakéhosi Vladivoje, údajně z PÅ½emyslovské pÅ½ízně, a na volný trÅ½n ho posadil. Vladivoj byl notorický alkoholik, ale neÅ½› se stihl k upít, povedl se mu opravdu šikovný kousek. Pořádal nÅ½›meckého krále Jindřicha II., aby mu udělil Å½echy v léno. Jindřichovi pÅ½ekvapením málem vypadly zuby, ale co se bude bránit, Å½e jo, a s radostí vyhověl. A tak Å½echy, které nÅ½›meckému panovníkovi nepatřily a ani na nÅ½› neměl žádný právní nárok, od této chvíle budou uÅ½ navždy považovány za majetek nÅ½›mecké Å½iše. Spory o trÅ½n nebraly konce, chvíli vládl Ryšavec, chvíli Jaromír, a polský Boleslav

Chrabrý nenápadně vzadu tahal za nitky. Nakonec na český knížecí stolec usedl sám. Tu se do hry vložil Němec. Jak to ho Polák nepořádal “dle starého práva“ (starého pátí roku), o udělení těchto v léno, ha? Pojďte ho s moji, Jaromíre a Oldřichu, já vám s tím trnem pomůžu, vono to Polsko se nám začíná jak moc rozpínat. Tak si dali po papule zase Jindřich s Boleslavem Chrabrým a Přemyslovci získali zpět své knížectví. Jenže, to knížectví vlastně zdědí? Ryšavec hnije slepý někde v polském vězení, Jindřich, ten si chudák ani nechtěl Oldřich si sice škrtnout máže, ale dědic furt nikde. Až jednou na lovu Oldřich spatřil spanilou prادلenu. se tenkrát moc nenosila, že ona byla vdaná taky nijak nevadilo. A za dubem u studánky zplodili kníže Oldřich a žena z lidu Božena Kámesinová následníka českého trnu Břetislava. Zlí jazykové tvrdí, že Božena byla uťatá, k Oldřich potkal a že otcem přemyslovce panovníka je sedlák Kámesina. No, ať to bylo, jak bylo, každopádně zachránila situaci. Chudák Jaromír dopadl neslavně. V rámci tahanic o trn ho nechal Oldřich oslepit a nakonec skončil rukou proradného Vrsovice, který na něj šel pod otvorem záchoda a napíchl ho na kopí. 13.4.1912 – na se František Běloun, český učitel matematiky a deskriptivní geometrie. Taky jste se z něj škrtali? 14.4. – zemřel Ludvík Lazar Zamenhof, autor esperanta. Narodil se v polském Białystoku, který tehdy patřil Ruskému impériu, a žili v něm židé, Poláci, Němci a Bělorusové. Zamenhof za svůj rodný jazyk považoval ruštinu, kterou mluvil jeho otec, učitel němčiny, a mluvil také jidišem, který se naučil od matky. Jak vyrůstal, mluvil asi polsky v tomto jazyce později vychovával své děti. Hotovej Babylon :-)) A tak vymyslel to esperanto. Jako koníček dobrý, ale angličtinu asi už neporazí. Mára Kosmasová